

BESCHERM DE BRABANDERS ÉN BRABANT BETER TEGEN BESTRIJDINGSMIDDELEN BIJ BOLLENTEELT

Aan Marc Oudenhoven, Saskia Boelema, Hagar Roijackers

CC leden van Provinciale Staten

Geachte gedeputeerden,

de kwestie De krimp van de veestapel is onomkeerbaar in gang gezet. Nagenoeg alle Brabants gemeenten zijn bezig hun Omgevingsvisie stap voor stap uit te werken tot een Omgevingsplan. We willen u in dit verband attenderen op een specifiek risico dat het stoppen van veehouderijbedrijven met zich mee kan brengen in Brabant. Want daardoor kunnen gronden die voorheen benut werden als grasland of voor de teelt van voedergewassen een andere bestemming krijgen. Daarbij bestaat een reële kans dat hier op onze zandgronden, naast akkerbouw, ook andere teelten zoals bijvoorbeeld de teelt van bloembollen en lelies, hun intrede zullen doen met een hoger gebruik van pesticiden als gevolg. Want overstappende agrariërs, of bedrijven van buiten die hier vrijkomende gronden gaan pachten of huren, zullen daarbij veel meer en intensiever dan nu het geval is bestrijdingsmiddelen gaan gebruiken en mogelijk ook meer grondwater gaan onttrekken. Daardoor groeit de kans op risico's die een bedreiging vormen voor de gezondheid van burgers en even goed voor de gezondheid van boeren zelf. Maar ook de kwaliteit van onze bodems, de toch al schrale biodiversiteit en ons grondwater wordt hierdoor bedreigd.

van de regen... En daardoor zouden we in Brabant wel eens van de regen in de drup kunnen raken. Simpelweg omdat er landelijk geen regels zijn om dit te voorkomen. Ook in gemeentelijke verordeningen zijn thans vrijwel nooit bepalingen opgenomen die op voorhand paal en perk stellen aan veelvuldig en intensief gebruik van bestrijdingsmiddelen of andere risicovolle technieken bij bijvoorbeeld containerteelt, boomteelt, sierteelt, waaronder de hierboven genoemde zwaar belastende lelieteelt.

voorzorg Daarom pleiten wij, vanuit dit perspectief, maar ook in het kader van het toepassen van het voorzorgsbeginsel uit de Omgevingswet, voor provinciaal beleid waarmee dergelijke risico's aan de voorkant voorkomen worden. De provincie kan met één adequate aanpassing in haar Omgevingsverordening regelen dat in alle gemeenten paal en perk wordt gesteld aan het gebruik van landbouwgif, met name in zwaar belastende teelten, zoals de lelieteelt.

**reëel
gevaar**

De lelieteelt gebruikt 80 keer meer gif dan de teelt van bijvoorbeeld tarwe en leidt om die reden tot grotere kans op ziektes als Parkinson en de ontwikkeling van resistente schimmels die dodelijk kunnen zijn voor mensen. Bestrijdingsmiddelen worden bij de toelating door de EFSA en het Ctgb ons inziens [onvoldoende onderzocht](#) op het veroorzaken van neurodegeneratieve aandoeningen, terwijl steeds meer onderzoek laat zien dat er een link bestaat tussen blootstelling aan pesticiden en de ziekte van Parkinson. Brabanders lopen een groeiend gevaar door de bollenteelt. Uit onderzoek blijkt dat pesticiden zich niet beperken tot de percelen waarop geteeld wordt: in een straal van [honderden meters rondom bollenvelden](#) zijn restanten van bestrijdingsmiddelen teruggevonden in de buitenlucht, in huisstof en zelfs in urine van omwonenden. De GGD adviseert omwonenden van bollenvelden om na het spuiten met bestrijdingsmiddelen de ramen te sluiten en binnen te blijven, huisdieren binnen te houden en de was niet buiten te laten drogen.

**remmende
regels**

Om bovenstaande redenen hebben omwonenden afgelopen jaar in Drenthe en Limburg met succes rechtszaken gevoerd tegen lelieteelers. Ook in Brabant stappen bewoners naar de rechter om het gifgebruik van lelieteelt naast hun tuinen te stoppen of om de uitbreiding van leliebedrijven te stoppen. Want uitbreiding van de faciliteiten zal leiden tot een snelle en sterke groei van lelieteelt in onze provincie. Indien nodig zullen omwonenden blijven procederen. Wij vragen u echter met deze brief om de Brabanders én Brabant uit voorzorg te beschermen en te voorkomen dat dergelijke maatregelen met processen afgedwongen moeten worden. Temeer omdat daarbij de polarisatie op het Brabantse platteland nog verder zal toenemen. En daar is niemand bij gebaat. Bovendien loert er een ander gevaar. Als de provincie geen rem zet op deze teelten, zal een aantal gemeenten ten aanzien hiervan zelf, al dan niet noodgedwongen, regels gaan opstellen. Sommige gemeenten zullen echter geen remmend beleid ontwikkelen. En daardoor zullen deze teelten zich juist gaan concentreren in gemeenten waar het niet (goed) geregeld is, waardoor de risico's voor mens en natuur in die stukjes Brabant pijlsnel zullen toenemen. En ook dat is een uitwas die nú voorkomen kan worden.

oproep

Zoals een recent [rapport van de Noordelijke Rekenkamer](#) beschrijft, kunnen provincies regie voeren of en waar zij intensieve teelten zoals bollenteelt toestaan en waar niet. Vanuit de doelstellingen van de Omgevingswet, waar volksgezondheid als een kardinaal belang wordt aangemerkt (artikel 2.1 lid 4), kan worden gesteld dat u als provincie ook gelegitimeerd bent om dit te regelen. Wij roepen u dan ook op om

- Brabant en de Brabanders te beschermen door bij voorkeur enkel bollenteelt die werkt met natuurlijke middelen en géén gangbare bollenteelt toe te laten in onze provincie, en/of vooruitlopend op deze maatregel:
- géén gangbare bollenteelt toe te laten in een brede zone rond kwetsbare gebieden (zoals gedefinieerd in [Richtlijn 2009/128/EG](#)), dan wel
- voldoende brede bufferzones rond deze kwetsbare gebieden in te stellen waarin geen in de bollenteelt gangbare bestrijdingsmiddelen gebruikt mogen worden.

Cuijk, 15 juli 2024,
Namens het Brabants Burgerplatform,

Geert Verstegen, voorzitter

